

BÖLÜM 3

DOĞA VE SANAT

Elmas GÜN¹

Sanat, sanatçının ifade etmek istediğini bazen sıra dışı bazen de olağan biçimde, hem zihinsel hem de duyuşsal hazları tetikleyen estetik bir formda aktarabildiği muazzam bir araçtır. Tüm sanat ürünleri için anlamın belirli bir formda sunulmuş halleridir diyebiliriz. Nietzsche dünyayı kendi kendini doğuran bir sanat yapısı olarak nitelendirmiştir. Misafiri olduğumuz bu mavi gezegenin oluşumundan bu yana keşfedebildiğimiz güzellikleri ve çeşitliliği ile bizi cezbeden doğası, sanat için büyük bir ilham kaynağı olmuştur. Doğanın barındırdığı zengin kaynaklar birçok alanda olduğu gibi sanatta da kullanılmıştır. İnsan, biyolojik ve zihinsel gelişimi ilerledikçe, doğayı daha yakından gözlemleyip, incelemeye ve tanımlamaya çalışmış bir varlıktır. Paul Eluard'ın Herkesin Gülü (La Rose Publique) adlı şiiri, insanın doğa ile hayat bulan bir varlık olduğunu edebi bir biçimde dile getiriyor.

*‘İnsan oldum kaya oldum,
Havada kuş oldum kışta sonsuz enginlikler...
Soğukta çiçek oldum güneşte nehir,
Çiğ tanesinde yakut oldum.
Kardeşçe yalnız kardeşçe özgür’... (Ertem, 2019).*

Doğa ile uyumlu hareket edip onu kendi yararına kullanabileceğini fark eden insan, doğayı hayatının her alanına adapte etmek ve kendi de ona adapte olmak

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi AD., elmasgun@mehmetakif.edu.tr

KAYNAKÇA

- Alptekin, A. B. (2009). *Aşık Veysel*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Anonim (2015). Andy Goldsworthy: Working with Time. <https://eldoradoexperience.org/journal/andy-goldsworthy-working-with-time/> (Erişim Tarihi: 2.11.2021)
- Anonim (2021). Hans Haacke, German Conceptual and Multimedia Artist. <https://www.theartstory.org/artist/haacke-hans/> (Erişim Tarihi: 1.11.2021)
- Atalay, M. C. ve Tüzün, M. (2017). Görsel sanatlarda paradoks. *HUMANITAS- Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10), s. 295-314.
- Ayaydın, A. (2016). Sanatın doğası, doğanın sanatı ve günümüz sanat eğitiminde doğanın yeri. 21. *Yüzyılda Eğitim ve Toplum, Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(14), s. 65-74.
- Aydın, İ. ve Zümrüt, Y. (2013). Doğa ve sanat ekseninde farklı yaklaşımlar. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(53), s. 53-78.
- Bacon, F. (2012). *Novum Organum, Tabiatın yorumu ve insan alemi hakkında özlü sözler* (Çev. Sema Önal). İstanbul: Say Yayınları.
- Bozkurt, N. (1995). *Sanat ve estetik kuramları*. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Buçukoğlu, M. S. (2020). Doğa, insan ve sanat birlikteliği. *Social Sciences Studies Journal*, 6(61), s. 1888-1892.
- Ertem, C. (2019). Sanat ve öznellik. *Turnalar Uluslararası Hakemli Türk Dili Edebiyat ve Çeviri Dergisi*, 74, s. 12-15.
- Dagognet, F. (2007). *Büyük filozoflar ve felsefeleri* (Çev. Z. Durukal). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Goldman, J. (2011). My sculpture in the desert: Robert C. Scull and Michael Heizer. *Archives of American Art Journal*, 50(1).
- Gombrich, E. (2014). *Sanatın Öyküsü* (Çev. E. Ö. Erduran). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Karavit, C. (2008). *Doğadaki iz: Yeryüzü sanatı*. İstanbul: Telos Yayıncılık.
- Lorenzon, M. (2018). Highlights: Vivaldi Four Seasons. <https://www.abc.net.au/classic/features/vivaldi-four-seasons/10209050> (Erişim tarihi: 07.09.2021)
- Lynton, N. (1982). *Modern Sanatın Öyküsü* (Çev. C. Çapan ve S. Öziş). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Saygı, S. (2016). Çağdaş sanatta doğa algısı ve ekolojik farkındalık. *Art Design Journal*, 7(7), s. 7-13.
- San, İ. (2019). *Sanat ve eğitim* (3. Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Selanik, C. (2010). *Müzik sanatının tarihsel serüveni*. İstanbul: Doruk Yayıncılık
- Yağmur, Ö. (2016). Doğayı şekillendiren sanat: Land art. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 5(27), s. 1977-1988
- Yılmaz, M. (2006). *Modernizmden postmodernizme sanat*. Ankara: Ütopya Yayınevi.

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Görsel 1. René Magritte, Bu Bir Pipo Değildir, https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0mgelerin_%C4%B0haneti (Erişim Tarihi: 03.11.2021).
- Görsel 2. Nazca Çizgileri, Kondor, Peru Çölü, https://tr.wikipedia.org/wiki/Nazca_%C3%A7izgileri (Erişim Tarihi: 05.11.2021)
- Görsel 3. Goldsworthy heykeli, https://tr.wikipedia.org/wiki/Andy_Goldsworthy (Erişim Tarihi: 06. 11. 2021)
- Görsel 4. Yorkshire Heykel Parkı, https://tr.wikipedia.org/wiki/Andy_Goldsworthy (Erişim Tarihi: 06. 11.2021)